

รายงานโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพ และการมีงานทำในโรงเรียนสู่ชุมชน

โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2
ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒

โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนสู่ชุมชน

ที่มาและความสำคัญ

ปัจจุบันกาแฟถือเป็นเครื่องดื่มยอดนิยมของผู้คนทั่วโลกรวมถึงคนไทย จากการศึกษาพบว่าวัฒนธรรมการดื่มกาแฟมีมาตั้งแต่ศตวรรษที่ 6 มีต้นกำเนิดมาจากประเทศอาระเบีย จนได้รับความนิยมไปทั่วโลก โดยข้อมูลจากองค์การกาแฟนานาชาติ (ICO) ได้สรุปข้อมูลในปี 2022 ว่ามูลค่าตลาดกาแฟทั่วโลกสูงถึง 433,600 ล้านดอลลาร์ ซึ่งมีอัตราการเติบโตเฉลี่ยเพิ่มขึ้นประมาณ 7% ต่อปี ข้อมูลที่น่าสนใจ คือ ประเทศไทยติดอันดับ 9 ของประเทศที่มีการส่งออกกาแฟมากที่สุดในโลก โดยภาคเหนือถือเป็นภูมิภาคที่มีการปลูกกาแฟอันดับต้น ๆ ของประเทศ จากข้อมูลดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่ากาแฟถือเป็นพืชที่มีมูลค่าทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย

โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2 ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลแม่แรม อำเภอแมริม จังหวัดเชียงใหม่ ทางภาคเหนือของประเทศไทย จัดเป็นโรงเรียนพื้นที่สูง ซึ่งในชุมชนมีแหล่งท่องเที่ยวอดนียม คือ ม่อนแจ่ม ประชากรในหมู่บ้านส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและประกอบธุรกิจเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ซึ่งธุรกิจท่องเที่ยววนั้นถือเป็นแหล่งรายได้ที่สำคัญของประชากรในชุมชน ผู้ปกครองของนักเรียนส่วนใหญ่มีฐานะยากจน มีรายได้ไม่แน่นอน และในพื้นที่มีความหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ ล้วนส่งผลกระทบต่อ การดำรงชีวิตและการเรียนรู้ของนักเรียน การจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นด้านทักษะอาชีพและทักษะชีวิตจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งในบริบทของโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนมีทักษะอาชีพสู่การมีงานทำในอนาคตและสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ดังนั้น โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ 2 จึงได้เล็งเห็นความสำคัญของการฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนเพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งมีทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติมาเยือน จากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการในชุมชน กาแฟจัดเป็นเครื่องดื่มยอดนิยมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ถือเป็นธุรกิจที่เติบโตอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด รวมทั้งปัจจุบันในชุมชนได้มีการส่งเสริมการปลูกกาแฟเพิ่มขึ้น จากข้อมูลดังกล่าวทางโรงเรียนจึงได้จัดทำโครงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนสู่ชุมชน โดยมีกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการชงกาแฟ และกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการทำสบู่อครีบจากกาแฟ เพื่อให้ นักเรียนสามารถนำความรู้ไปสู่การปฏิบัติจริงได้ และสามารถจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ให้แก่ นักท่องเที่ยวที่เข้ามาในชุมชน ทำให้นักเรียนเกิดองค์ความรู้ ทักษะ และ ความชำนาญ จนสามารถสร้างรายได้เสริมให้แก่ นักเรียนและสร้างรายได้เข้าชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการชงกาแฟและเครื่องดื่มต่างๆ
๒. เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการทำสบู่ออร์แกนิก
๓. เพื่อฝึกนักเรียนให้มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหา รวมถึงการทำงานเป็นทีม
๔. เพื่อฝึกนักเรียนให้มีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ผ่านกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ
๕. เพื่อฝึกนักเรียนให้มีทักษะการคิดเงิน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การคิดต้นทุน กำไร โดยการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาปรับใช้จริงในชีวิตประจำวัน
๖. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประกอบธุรกิจของตนเองได้ในอนาคต

กระบวนการ (Process)

กิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการชงกาแฟ

การดำเนินกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการให้กับคณะครูและนักเรียนรับทราบและรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำโครงการ
๒. นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับสายพันธุ์ของกาแฟ รวมถึงชนิดของเครื่องดื่มประเภทต่างๆ
๓. นักเรียนเรียนรู้เทคนิคการชง ตวง วัด รวมถึงการใช้งานเครื่องมือ อุปกรณ์ วัตถุดิบที่นำมาใช้ในการผลิตเครื่องดื่มประเภทต่างๆ
๔. นักเรียนเรียนรู้วิธีการชงกาแฟและเครื่องดื่มชนิดต่างๆ และทักษะความเป็นผู้ประกอบการจากผู้ประกอบการร้านกาแฟในพื้นที่
๕. นักเรียนเรียนรู้เรื่องบรรจุภัณฑ์ที่ใช้ในร้านกาแฟ
๖. นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การวางแผนเตรียมวัตถุดิบ เรียนรู้การทำบัญชีรายรับรายจ่าย ฝึกคิดต้นทุน/กำไร และการส่งเสริมการขาย/การทำตลาด
๗. นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติจริง ด้านการชงกาแฟ และมีการให้คะแนนจากผู้ชิม (ครู) เพื่อหาสูตรเฉพาะที่เป็นเอกลักษณ์ของโรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒
๘. ดำเนินกิจการร้านกาแฟ โดยมีการสับเปลี่ยนตำแหน่ง/หน้าที่การทำงานในร้าน เพื่อฝึกนักเรียนให้มีทักษะความเป็นผู้ประกอบการ

กิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการทำสบู่สครับจากกากกาแฟ

การดำเนินกิจกรรมมีดังต่อไปนี้

๑. ชี้แจงวัตถุประสงค์ของโครงการให้กับคณะครูและนักเรียนรับทราบและรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำโครงการ
๒. นักเรียนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกากกาแฟ โดยมุ่งเน้นการต่อยอดจากกิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการชงกาแฟ และสามารถนำกากกาแฟมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๓. นักเรียนศึกษาเรียนรู้เกี่ยวกับขั้นตอนและวิธีการทำสบู่สครับจากกากกาแฟ
๔. นักเรียนเรียนรู้เทคนิคการชั่ง ตวง วัด และการเตรียมวัสดุอุปกรณ์สำหรับการทำสบู่
๕. นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับบรรจุภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับสบู่สครับจากกากกาแฟ
๖. นักเรียนลงมือฝึกปฏิบัติจริง ด้านการทำสบู่สครับจากกากกาแฟ และมีการสอบถามความพึงพอใจจากครูและนักเรียนภายในโรงเรียน เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้ได้ตรงกับความต้องการของผู้ใช้มากที่สุด
๗. นักเรียนเรียนรู้เกี่ยวกับทักษะความเป็นผู้ประกอบการ การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย ฝึกคิดต้นทุน/กำไร รวมถึงการส่งเสริมการขาย/การทำตลาด

ผลผลิต (Output)

๑. นักเรียนสามารถชงกาแฟและเครื่องดื่มชนิดต่างๆได้
๒. นักเรียนสามารถทำสบู่สครับจากกากกาแฟได้

ผลลัพธ์ (Outcome)

๑. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการชงกาแฟและเครื่องดื่มต่างๆ
๒. นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะด้านการทำสบู่สครับกาแฟ
๓. นักเรียนมีทักษะกระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ การแก้ปัญหา รวมถึงการทำงานเป็นทีม
๔. นักเรียนมีทักษะการเป็นผู้ประกอบการ ผ่านกระบวนการเตรียมวัตถุดิบ และวัสดุอุปกรณ์
๕. นักเรียนมีทักษะการคิดเงิน การทำบัญชีรายรับ-รายจ่าย การคิดต้นทุน กำไร โดยการนำความรู้ทางคณิตศาสตร์มาปรับใช้จริงในชีวิตประจำวัน

ผลกระทบ (Impact)

๑. โรงเรียนได้โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนสู่ชุมชนด้านการชงกาแฟ และด้านการทำสบู่ออร์แกนิกจากกากกาแฟ เพื่อใช้พัฒนานักเรียนในรุ่นต่อไป
๒. โรงเรียนได้โครงการส่งเสริมทักษะอาชีพและการมีงานทำในโรงเรียนสู่ชุมชนที่เชื่อมโยงกับผู้ประกอบการในพื้นที่

การพัฒนาที่ต่อเนื่อง (Continuous development)

โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุปถัมภ์ ๒ มุ่งพัฒนาการฝึกทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชนเพื่อตอบสนองสภาพแวดล้อมของท้องถิ่นที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว พร้อมสร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา และเสริมทักษะที่จำเป็นทางสังคมในศตวรรษที่ ๒๑

ภาคผนวก

🚩 กิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการชงกาแฟ

กิจกรรมฝึกทักษะอาชีพด้านการทำสบู่สครับจากกากกาแฟ

โรงเรียนเจ้าแม่หลวงอุบลรัตน์ 2
ตำบลแม่แรม อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๒